

Literatūra 12. e klasei 2025. / 2026.m. g.

Teksts un indivīds

Temata apguves mērķis: pētīt, kā literārā vai informatīvā tekstā tiek atklātas autora vai raksturojamā tēla/indivīda idejas, vērtības, attieksme, pieredze un kā atspoguļojas personas identitāte.

Temata izpētes jautājumi:

- Kā tekstos valoda pauž indivīda unikalitāti, viņa valodu un kultūru biogrāfiju, attieksmi pret citu valodu un kultūru pārstāvjiem?
- Kā tiek atklātas indivīda un sabiedrības attiecības dažādos laikmetos /21. gs.?
- Kā tekstos atklājas autora/attēlotā indivīda personība, identitāte, tostarp, dzimumidentitāte, vērtības, nolūks?
- Kā tekstā iespējams atklāt autora stilu, attieksmi, vērtības?

Ieteicamā literatūra:

Dzeja: *izvēlēties 1 Latvijas autoru, kura krājums/i publicēts/i laika posmā no 2015. līdz 2025. gadam*

Proza: *Andris Kalnozols, romāns “Kalendārs mani sauc”(2021)*

Dramaturģija: *Gunārs Priede, luga “Zilā”(1972)*

Prozas un literatūrzinātnes mijiedarbe: viens biogrāfiskais romāns vai monogrāfija par kādu latviešu klasiķi sērijā “*Es esmu*”. Ieteicams izvēlēties darbu, kurā atklāts autors, par kuru mācību procesā esat uzzinājuši mazāk.

Teksts un vara

Temata apguves mērķis: pētīt daudzveidīgus saturiskus un izteiksmes paņēmienus dažādu laikmetu daiļliteratūras un informatīvajos tekstos, kā atklājas varas un personības, varas un sabiedrības, varas un pretvaras, varas un ideoloģijas u. tml. pozīcija, lai, apspriežot strīdīgus viedokļus, veidotu un stiprinātu patstāvīga viedokļa veidošanas prasmes, izceļot argumentācijas kvalitātes nozīmi mūsdienu pasaulē.

Temata izpētes jautājumi:

- Kā dažādu laikmetu un dažādu žanru tekstos tiek atklāta varas pozīcija (noteicējs, padotais, ietekmējošais, pakļautais u. c.)?
- Kuri autora izvēlētie valodas līdzekļi ir iedarbīgi varas vai pretvaras pozīcijas risinājumā?
- Kādā veidā un ar kuriem līdzekļiem dažādos tekstos (literāros un publicistiskos) tiek atklātas un risinātas tabuētas tēmas?

Ieteicamā literatūra:

Dzeja: *Kārlis Vērdiņš, dzejoļu krājums “Mēs. Kopota dzeja” (2012)*

Proza: *Alberta Bels, romāns “Bezmiegs” (1967) un “Cilvēki laivās”(1987), Mihails Bulgakovs, romāns “Meistars un Margarita” (1967)*

Dramaturģija: *Mārtiņš Zīverts, luga “Vara” (1944)*

Dokumentālā literatūra / publicistika: *Starp patiesību un varu: rakstnieku dažādās lomas Eiropas vēsturē. Rakstu un eseju krājums. (2016)*

Skolotāja Agnese Puķe